

Javne knjižnice nekad i danas – moja iskustva iz Kanade

Mira Kučar

Ottawa Public Library
Ottawa Ontario Canada
mira.kucar@bibliooottawalibrary.ca

Prva iskustva s kanadskim knjižnicama imala sam ljeti 1983. godine tijekom posjeta glavnom gradu, Ottawi. U to vrijeme radila sam na Filozofskom fakultetu u Ljubljani, u knjižnici Odjela za arheologiju i bila aktivno angažirana u Društvu slovenskih bibliotekara. Ukazala mi se prilika da se upoznam sa radom i organizacijom kanadskih knjižnica, tako javnih kao i specijalnih, i da nešto od tog znanja primijenim u svom radnom ambijentu.

Bila sam oduševljena bogatstvom gradiva u knjižnicama Ottawe, digitalnim katalozima (koje mi još nismo imali), kvalitetom informacijskih usluga, dugim radnim vremenom i udobnim čitaonicama. Nakon povratka sam, za članove Društva, priredila jedno predavanje o stanju razvoja kanadskih knjižnica, onako kako sam ga doživjela. Razlike u stanju knjižnica i u radu s korisnicima su bile velike. Neki kolege i kolegice mi nisu mogli povjerovati. Srećom, danas je nivo rada u knjižnicama tu i tamo dosta sličan. Slijedile su još dvije posjete Ottawi, a nakon toga i preseljenje. Trebalo mi je nekoliko godina da dobro naučim engleski i francuski, dva službena jezika u Kanadi, i da počnem aktivno tražiti primjerno zaposlenje. Sa-

njala sam o mjestu u gradskoj knjižnici, i to mi se ostvarilo. Tako sam se u rujnu 1990. godine zaposlila u središnjoj gradskoj knjižnici Ottawa.



Bili su to skromni počeci ambiciozne knjižničarke u stranoj zemlji u kojoj sam se još uvijek prilagođavala. S obzirom na to da me je rad u knjižnicama, pogotovo rad s korisnicima, oduvijek privlačio i ispunjavao, osjećala sam se na svom terenu. Prva gradska knjižnica Carnegie library u Ottawi je bila izgrađena 1906. godine.

Negdje 1972. godine stara je zgrada porušena, a na njenom mjestu je izrasla nova betonska konstrukcija u stilu sedamdesetih godina. Samo je jedan prozor s vitražem iz stare knjižnice spašen i ugrađen u novu zgradu.



1990. godine knjižnica je sa svojih osam gradskih ogranaka, nudila veliki izbor knjiga, revija, časopisa i audiovizualnog gradiva na engleskom, francuskom i mnogim drugim jezicima, uključujući i malu zbirku knjiga na hrvatskom jeziku.



Odjel za djecu i omladinu te audiovizualni odjel bili su vrlo posjećeni, kao i odjel za informacije koji je sa svojom bogatom zbirkom gradiva za konzultaciju, tiskanog na mikrofilmu, pružao mogućnost za ozbiljan istraživački rad.

Počela sam raditi na odjelu za informacije, a kasnije sam nekoliko godina povremeno radila i na audiovizualnom odjelu. Stalni prirast članova, broja čita-



tatelja i broja posuđenih knjiga, kao i povećanje zbirke unatoč manjem dotoku financijskih sredstava je bio pravi izazov onda, a i danas je. Sredinom devedesetih godina knjižnica je počela surađivati s američkom kompanijom Microsoft i dobila veliki broj računala za javno korištenje. Ta donacija je obilježila presudan pomak prema “knjižnici budućnosti”. U siječnju 2001. godine nekoliko gradskih administracija u regiji Ottawe udružilo se u jednu veliku gradsku administrativnu jedinicu. Istovremeno se nekoliko gradskih knjižnica integriralo u jedan sustav s 33 ogranaka koji pokriva površinu od 2700 km² i zapošljava oko 600 radnika. To je bio značajan korak unaprijed koji je omogućio integraciju usluga, centralizaciju tehničkih službi, bolju koordinaciju postojećih usluga, kao i implementaciju novih – npr. usluga putem telefona i *e-maila*, međuknjižnično posuđivanje, partnerstvo s drugim organizacijama – sa školama i mjesnim zajednicama na



području pismenosti, adaptacije useljenika i izbjeglica, dostave gradiva u domove za ostarjele građane kao i različiti kulturni i edukacijski programi, pogotovo na području informatike.

Danas, više nego ikad prije, rad knjižnice slijedi potrebama i željama korisničke zajednice. Trendovi se brzo mijenjaju i zahtijevaju stalno prilagođavanje u poslovanju knjižnice i u mentalitetu zaposlenih. Naš prostrani odjel za konzultacije, s računalima, printerima, skanerima, a sa sve manje tiskanih knjiga i priručnika, više slični na informatički centar nego na ideju knjižnice koju smo godinama njegovali i koja je još tu i tamo živa.



To ne znači da se danas manje čita. Knjige u digitalnom obliku su vrlo tražene kao i skupe baze podataka akademskih članaka, časopisa i revija. Filmovi i glazba u *streaming* formatu postaju sve popularniji, pogotovo među mladima.

Rad na odjelu za informacije prolazi kroz velike promjene, kako u pristupu informacijama, njihovom traženju, tako i u radu s korisnicima. Po mom mišljenju, internet je pojednostavio i istovremeno zakomplicirao



ulogu knjižničara. Netko je rekao da *Google pruža stotinu odgovora na pitanje, ali knjižničar nađe onaj pravi*. Stalno usavršavanje na području elektronike i informatike postala je nužnost. Knjižničari pružaju korisnicima



instrukcije kako se koristiti računalima i kako se snalaziti u labirintu dostupnih informacija, od natječaja za posao i priprema za razgovor, do molbi za produžavanja putovnice ili vozačke dozvole, rezervacije hotela, prijevoza, i puno više. Tu su i korisnički računi *gmail, yahoo, outlook*, pa *facebook, twitter, linkedin, instagram*, itd. Još jednu reorganizaciju donijela nam je 2014. godina, diktiranu novom tehnologijom (RFID), automatizacijom posuđivanja i unošenja statistike i – novim mjerama štednje. Taj proces je još uvijek u toku. Niz tečajeva i treninga je pripremio knjižničare za proaktivnu ulogu posve usredotočenu na korisniku, pod geslom “*Think YES!*”.

Nekako u isto vrijeme oživjeli su planovi za gradnju nove centralne knjižnice o čemu se godinama govorilo, ali se nije puno napravilo. Očekuje se da će nova zgrada biti završena 2020. godine i da će obilježiti sljedeću fazu u razvoju knjižnice.

